

STEKLARNE

Celje - skladišče

D-Per

545/1981

1119811175, MAR

COBISS 0

O. REDNIJA KNJ. CELJE

Glasilo OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE

Leto 9

Rogaška Slatina

Marec 1981

Naložili smo si...

Zahteven plan izvoza za letos!

Ko smo pripravljali predlog sedaj že sprejetega gospodarskega načrta steklarne »Boris Kidrič« za letošnje leto, smo se opirali na naše poslovne dosežke v letu 1980 in pri tem upoštevali nujno odpravo vseh lanskoletnih pomanjkljivosti, hkrati pa so zavestno načrtovali z večjimi ambicijami, s kakršnimi smo načrtovali za leto 1980. Kakor veste, smo za letos sprejeli za 11 milijard starih dinarjev večji načrtovani celotni prihodek in za 1,250.000 ZDA dolarjev večji izvoz od lanskoletnih dosežkov.

Prvenstvena naloga je izvoz...

Zlasti za izvoz smo ob sprejemanju načrta ugotovili, da je izredno visoko planiran, saj moramo, da plan izpolnimo, izvoziti kar za 8,250.000 dolarjev izdelkov. In če vemo, da smo pred tremi leti izvozili za 3,800.000 dolarjev, v petih letih pa smo izvoz podvojili ob praktično nespremenjenih proizvodnih zmogljivostih, je vse skupaj zares zadovoljivo!

Za uresničitev letošnjega izvoznega načrta smo predvideli izpolnitev naslednjih pogojev:

1. Zagotoviti reprodukcijski material, da bo proizvodnja potekala nemoteno.

2. Zagotoviti izvoznih naročil toliko, kolikor načrtujemo izvoziti.

3. Doseči izvozu namenjeni proizvodnji povečanje cen v povprečju za 10 odstotkov.

4. Povečati fizični obseg proizvodnje, torej po količini (v številu izdelkov in v njihovi teži), ki je namenjena izvozu.

V sedanjem gospodarskem položaju je za našo družbo izpolniti sleherni izvozno obveznost izredno pomembna naloga. Vse izvozne obveznosti so namreč upoštewane v naši skupni potre-

bi po deviznih sredstvih in vsak izpad načrtovanega izvoza bo povzročil določene motnje v celotnem gospodarstvu.

Iz našega izvoznega iztržka je treba združevati devizne prilive za tiste gospodarske veje, ki ne morejo izvažati svojih izdelkov in storitev, potrebujejo pa devizna sredstva. Tako združujemo 10,7% svojega deviznega priliva za nakupovanje prepotrebne nafte, 3,1% deviznega priliva za nakup zaščitnih sredstev v kmetijstvu, za sestavine v proizvodnji zdravil in pralnih praškov. Tako so v lanskem letu predstavljala v seštevku najrazličnejša združevanja kar 40% našega deviznega priliva, v letošnjem letu pa predstavlja nujno združevanje deviz zaenkrat 30% vsega deviznega priliva.

Zato bo, če bi se načrtovan izvoz kakor koli zmanjšal, manjši tudi nujno potrebni uvoz. In ker smo tudi steklarji rogaške steklarne porabniki reprodukcijskih materialov, v katerih so uvozne sestavine, bo tudi nam primanjkovalo nujnih materialov za nemoteno proizvodnjo, pa nam je in nam mora biti predvsem jasno, da je izvoz prvenstvena naloga gospodarskih organizacij; predvsem tistih, ki imajo stvarne možnosti za izvoz.

Preberite!

Glasovali smo »za«... 2

Še eno uspešno leto 4

Letos nekoliko drugače! 4

Kakšen je naš letošnji gospodarski načrt? 5

Razčleniti probleme in uspehe samoupravljanja 6

Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 1981 7

Hitra rast bolniških izostankov z dela 9

Naši jubilaranti 9

Bogata kulturna dejavnost steklarjev pred vojno 10

Poživimo kulturno dejavnost 11

Mladi pridružite se nam! 12

Tridesetletniki in dvajsetletniki 12

Vinko Sajko 13

Marice Jedvaj 13

Kako deluje športno društvo? 13

Znanje tujih jezikov 14

Argus, seveda...! 15

Nagradna križanka št. 82 16

Prva ocena o letošnjem izvozu – ne najboljše!

Kar se tiče naštetih pogojev, lahko rečemo, da smo prvega v celoti v letošnjih mesecih januar in februar dosegli... Praktično nam ni manjkalo ničesar za normalno proizvodnjo. Imeli smo ves potrebni reprodukcijski material, prav tako tudi tekoče gorivo, izpadi električne energije pa so bili tako malenkostni, da redne proizvodnje niso motili.

Tudi naročil – kot drugi pogoj – je bilo v januarju in februarju dovolj. Seveda pa moramo opozoriti, da smo jih imeli dovolj zato, ker so vsa naročila kupcev izvirala še iz lanskega leta. Ker smo imeli lani preveč naročil, smo jih nekaj mogli vzeti v proizvodnjo šele letos. Če teh naročil ne bi bilo, bi nam do sedaj zagotovo primanjkovalo izvozne proizvodnje.

V zvezi z drugim pogojem, to je z naročili za izvoz, pa moram bralce opozoriti, da se razmere na tujem zaenkrat precej razlikujejo od razmer v letih 1979 in 1980...! Tudi letos kupci sicer povprašujejo po steklu, vendar precej manj kot prejšnja leta. To velja še zlasti za povpraševanje po izdelkih iz kristalinskega stekla. Zaradi dobre kakovosti in zaradi dobrega sortimenta naših izdelkov pa predvidevamo, da bomo imeli letos toliko naročil, kolikor jih potrebujemo, če bomo izpolnili vse zahtevane pogoje. Zato smem reči, da je vse skupaj največ odvisno od nas samih!

Tabela 1: Primerjalni podatki o proizvodnji svinčenega brušenega stekla in kristalinskega stekla v letošnjih in lanskoletnih mesecih januar in februar

Steklo za izvoz	Januar-februar 1980		Januar-februar 1981		Indeksi	
	Kosi	Kilogr.	Kosi	Kilogr.	Kosi 81/80	Kg. 81/80
Svinčevo brušeno	126.189	46.211	104.937	39.337	83,5	85,5
Kristalin	327.925	53.786	314.671	55.965	96,0	103,5

Tabela 2: Primerjalni podatki o finančni vrednosti letošnjega in lanskoletnega izvoza v januarju in februarju (v ZDA dolarjih!)

Doseženo 1980	Doseženo 1981	Planirano 1981	Indeksi	
			Izvoz 81 / Izvoz 80	Izvoz 81 / Plan 81
1.056.590	1.097.448	1.366.000	96,5	77,5

Iz prejšnjega razglabljanja je razvidno, da smo v januarju in februarju še proizvajali po lanskim cenam, saj smo delali po naročilih za lansko leto. V marcu pa smo delali praktično po nalogih za letos in s tem po cenah, veljavnih za letošnje leto, to je v povprečju za 10 odstotkov večjih od lanskim.

In končno, o četrtem pogoj, ki je pravzaprav odločujoč, ne moremo govoriti samozadovoljno. V prvih dveh letošnjih mesecih nismo naredili načrtovanih količin – kosov in kilogramov – za izvoz predvidenih izdelkov. Celotno manj smo jih naredili kot v lanskim mesecih januarja in februarja!

Poglejte podatke o narejenem svinčenem brušenem steklu in kristalinskem steklu v letošnjih januarju in februarju ter jih primerjajte s podatki za enako obdobje lanskega leta, kakor so prikazani v tabeli 1!

Lanskega uspeha v januarju in februarju pa nismo dosegli letos tudi finančno, zato smo – seveda – kar precej zaostali za letošnjim planom. Za koliko, pa poglejte tabelo 2!

Očitno je, da z letošnjimi proizvodnimi dosežki za izvoz in s samim izvozom ne moremo biti zadovoljni. Podatki opozarjajo, da bomo morali zamujeno v izvozu v naslednjih desetih mesecih nadoknaditi. Spomnimo se lanskega leta, ko smo si zadali izvoziti za 5,9 milijonov dolarjev izdelkov, izvozili pa smo jih za 7 milijonov ali za 18% več!

VOJO DJINOVSKI, dipl. inž.

Po referendumu za temelje plana tozdv

Glasovali smo »za« ...

V petek, 13. marca, je bil v vseh temeljnih organizacijah naše steklarne referendum o temeljih srednjeročnih planov tozdv za obdobje od leta 1981 do leta 1985. Kaj lahko rečemo o tem pomembnem družbenem dogodku? Da je referendum v celoti uspel kot rezultat dobro pripravljene in vodene javne razprave, da bo uresničitev plana oziroma planov temeljnih organizacij zahtevna naloga in da je med temeljnimi pogoji za njihovo uresničitev zadovoljiva akumulativnost.

Poglejmo najprej podatke o referendumu, kakor jih kaže tabela 1 ločeno za vse temeljne organizacije združenega dela in za delovno skupnost skupnih služb!

Široka javna razprava

Za nami je precej dolgo obdobje pripravljanja planov tozdv, ki smo ga sklenili z omenjenim referendumom

13. marca. Na njem smo sprejeli prvi celovitejši srednjeročni plan in v njegovo pripravljanje je bilo vključenih zares veliko sodelavcev. Spominjate se, najbrž, da smo v lanski avgustovski izdaji »Steklarja« objavili razvojne usmeritve steklarne. In od takrat je praktično neprekinjeno potekala javna razprava o temeljnih srednjeročnih planov tozdv. O usmeritvah, smerni-

cah in osnutkih planov smo razpravljali na zborih delavcev dvakrat, v organih samoupravljanja pa na njihovih skupnih sestankih z organi družbenopolitičnih organizacij. Torej je bila razprava zastavljena široko in vanjo je bil praktično vključen sleherni delavec steklarne, če je le hotel. In vsakdo je mogel sodelovati tudi pri njihovem sprejetju.

Uresničitev plana bo zahtevna naloga

Pred nami so takó obsežne naloge, ki jih moramo uresničiti v tem srednjeročnem obdobju, ki se je začelo z letošnjim prvim januarjem. Povečati obseg proizvodnje – predvsem visokokakovostnega svinčenega brušenega

Tabela 1: Referendumski izidi o sprejetju temeljnih srednjeročnih planov za obdobje 1981-1985 po tozdi in za delovno skupnost skupnih služb steklarne »Boris Kidrič« (v odstotkih!)

Organizacijske enote - tozdi	Deleži			
	Volilo	Za	Proti	Neveljavnih
Osnovna izdelava	88,0	65,5	20,5	2,0
Dodelava	92,6	70,4	16,0	6,2
Kristal	87,4	60,7	24,4	0,3
Dekor Kozje	83,6	82,7	0,9	-
Servisne dejavnosti	90,1	77,4	11,3	1,4
Delavska restavracija	76,2	76,2	-	-
Delovna skupnost	88,6	74,8	13,8	-

stekla, povečanje produktivnosti dela z uvajanjem sodobnejše strojne opreme, izboljšanje delovnih razmer in pogojev in povečani izvoz so naše osnovne razvojne usmeritve za naslednjih pet let. Steklarna »Boris Kidrič« je že sedaj pretežna izvoznica, saj ustvarjamo delavci v njej približno 60 odstotkov celotnega prihodka s prodajo na tujih - izključno konvertibilnih tržiščih in pri tem s svojim izvozom močno presegamo nujen uvoz reprodukcijskih materialov in osnovnih sredstev. In prav zato menimo, da so naši temelji postavljeni na trdnih tleh, saj je še nadaljnje povečevanje izvoza takorekoč razvojna prednostna naloga naše družbe. Pri tem pa naša delovna organizacija na tem področju lahko doseže še mnogo več; seveda šele, ko bomo razširili svoje proizvodne zmogljivosti!

SedANJI delež izvoza v celotnem prihodku bi lahko povečali, namreč, le na račun precej manjše prodaje na domačem tržišču. To pa ne bi bilo v skladu z našo razvojno politiko pa tudi ne zahtevami tržišča!

Prvi pogoj za uresničitev plana je zadovoljiva akumulativnost

Samofinanciranje investicij in združevanje sredstev s sovlagatelji bosta morali postati osnovna vira za zagotavljanje nadaljnjih potrebnih investicijskih sredstev. Vemo namreč, da bo bančnih sredstev za uresničitev obveznih razvojnih programov odločno premalo in da bo večji del teh sredstev vendarle namenjen za izvozne investicije. Tako bo vsaj pri nas, v rogaški steklarni! Seveda pa kljub temu brez ustreznega lastnega deleža, ki bo mo-

ral biti v bodoče občutno večji, kot je bil v preteklih letih, in brez združevanja sredstev ne bo šlo. Zato lahko trdimo, da bo zagotavljanje zadovoljive akumulativnosti steklarne pravi pogoj za uresničitev naših sprejetih ciljev.

Zato bomo morali v bodoče še bolj smotno izrabljati vse razpoložljive notranje rezerve - predvsem v bolj kakovostnem delu. In nemajhnega pomena bodo pri tem ukrepi ekonomske politike. Predvsem tisti, ki se dotikajo naših ekonomskih odnosov s tujino, saj je uspešnost našega poslovanja v pretežni meri odvisna od rentabilnosti izvoza.

Naši poslovni rezultati v obdobju od leta 1974 do leta 1978, ko je bil dinar precejšen, so bili spričo pretežne usmerjenosti v izvoz skromni, saj smo tista leta poslovali na meji rentabilnosti, naši povprečni mesečni osebni dohodki pa so padli daleč pod republiško povprečje.

Zato smemo reči, da je iz vseh planskih dokumentov razvidno, da je pospešeno vključevanje v mednarodno delitev dela naša prva naloga in zato tudi pričakujemo temu ustrezno ekonomsko politiko, kar bo še bolj kvalitetnem delu in ob boljšem izkoriščanju nekaterih notranjih rezerv daje našim razvojnim usmeritvam čvrste temelje.

ZLATKO NOVAK, dipl. ekonomist

Izvirni izdelki, zares vredni občudovanja, ali ne? - foto T. Tomič

Zaključni račun Steklarske šole za leto 1980

Še eno uspešno leto

Po zaključnem računu za leto 1980 ugotavljamo v Steklarski šoli, da je bilo lansko poslovno leto spet uspešno. O uspehu moremo govoriti iz razpoložljivih podatkov in gospodarskih kazalcev, ki kažejo, da smo v letu 1980 presegli vse s planom za to leto predvidene kazalce gospodarjenja, čeprav so se poslovni stroški hitro povečevali ter znatno presegli planirano vrednost!

bistvena sestavina pri izračunu sredstev za osebne dohodke.

V nadaljni razporeditvi sredstev iz čistega dohodka smo znaten del sredstev razporedili za akumulacijo in za skupno porabo.

Kako smo poslovali in gospodarili v letu 1980, je mogoče videti iz tabele 1!

Tabela 1: Podatki in kazalci o gospodarjenju Steklarske šole v letu 1980, primerjani s podatki o gospodarjenju v letu 1979 (v dinarjih!)

Osebne dohodke povečali za 22,6%

Sredstva za osebne dohodke smo razporedili skladno z določili dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980. Povprečni mesečni osebni dohodek delavca v Steklarski šoli je bil v letih 1980 in 1979 v bruto zneskih 11.859,52 dinarja oziroma 9.651,17 dinarja, kar pomeni, da se je povprečni neto osebni dohodek povečal za 22,9 odstotka. In ker je bil povprečni neto mesečni osebni dohodek v letih 1980 oziroma 1979 7.984,71 dinarja oziroma 6.512,61 dinarja, se je povprečni neto mesečni osebni dohodek povečal za 22,6 %.

Takšno povečanje je odraz povečanja dohodka v letu 1980, ki vpliva kot

Kazalci o gospodarjenju	Doseženo v letu 1980	Doseženo v letu 1979	Indeksi 1980/79
Celotni prihodek	70.816.267	53.107.819	133
Porabljena sredstva	24.173.797	17.212.382	140
Dohodek	46.642.470	35.895.437	130
Obveznosti iz dohodka	4.605.627	3.741.887	123
Čisti dohodek	42.036.843	32.153.550	131
Razporeditev čistega dohodka:			
1. za osebne dohodke	30.909.247	25.227.024	122
2. za prehrano delavcev	1.043.830	661.054	158
3. za stanovanjsko gradnjo	1.825.343	1.475.532	124
4. za skupno porabo	1.800.000	1.000.000	180
5. za poslovni sklad	5.308.467	2.863.974	185
6. za rezervni sklad	699.637	538.431	130
7. za druge potrebe	450.319	387.535	116
Skupaj razporeditev	42.036.843	32.153.550	131

Najbolj upadljiv je podatek, da so se stroški – porabljena sredstva v letu 1980, če jih primerjamo s stroški v letu 1979, povečali za 40 %, To v večji meri zaradi izrednega povečanja cen surovinam, materialom in predvsem energiji, to je mazutu in električni energiji.

Odmev na praznovanje 8. marca

Letos nekoliko drugače!

Letošnji praznik žena – 8. marec je bil za razliko od prejšnjih tovrstnih praznikov za žene steklarne »Boris Kidrič« resnično presenečenje. Prijetno namreč!

Seveda smo žene tudi letos prejela darila in bile pogoščene, toda letos smo se zbrale v prostorih delavske restavracije vse ali pa skoraj vse žene našega kolektiva.

Za praznično vzdušje so poskrbeli naši mladinci, ki so nas zares prijetno presenetili s kratkim recitalom, ki je bil tak, da so se med njegovim poslušanjem prenekateri ženi zalesketale solze v očeh.

Upam, da se smem v imenu vseh žena našega kolektiva zahvaliti skupini, ki nam je letošnji 8. marec naredila res prazničen! Kajti, še tako skromno darilo je lepše in bogatejše od samih toplih besed!

Seveda udeleženke letošnje proslave ob 8. marcu tudi upamo, da bo naša mlada recitatorska skupina še naprej uspešno delovala in nam pripravila še kakšno presenečenje za praznike, ki so pred nami!

Udeleženke proslave

Ostalo je še vedno nekaj problemov...

Kljub ugodni oceni o našem poslovanju in gospodarjenju v letu 1980 pa je v našem kolektivu še vedno nekaj problemov, ki jih še vedno nismo uspeli razrešiti. Zato jim bomo morali v letošnjem letu nameniti posebno skrb, saj so pomembni za nadaljni razvoj šole!

Takšni problemi so: slabo sodelovanje delavcev šole v samoupravljanju, nesistematična kadrovska politika, nedorečene usmeritve bodoče proizvodnje, neizdelan sistem nagrajevanja po delu in premajhna skrb za varčno porabo materialov in energije.

Če nam bo uspelo vse naštetje probleme v letošnjem letu zadovoljivo razrešiti, kar je naša prvenstvena naloga in tudi dolžnost, nam zastavljenih gospodarskih ciljev ne bo težko uresničiti.

FRUMENCIJ WEILGUNI

Vprašanje iz Steklarske šole

Kakšen je naš letošnji gospodarski načrt?

Ko smo se decembra lani na referendumu odločali o financiranju samoupravnih interesnih skupnosti v letu 1981, smo potrdili tudi naš gospodarski načrt za letos. Osnova za sestavo letošnjega gospodarskega načrta Steklarske šole so bili naši lanskoletni gospodarski dosežki in začrtani gospodarski cilji za letos.

Nekaj glavnih planskih kazalcev

Letos predvidevamo povečati celotni prihodek v primerjavi z lanskoletnim za 17%. V tako povečanem celotnem prihodu se bodo povečala porabljena sredstva – stroški za 19%, dohodek pa se bo povečal za 16%.

V načrtovanem povečanju celotnega prihodka smo upoštevali spremembe v letošnjem proizvodnem sortimentu, saj se usmerjamo predvsem v proizvodnjo zahtevnejših izdelkov, ki naj bi nam prinesla več dohodka, upoštevali pa smo tudi odobreno povečanje cen. Tako na podlagi teh dejavnikov predvidevamo, da bomo planirano povečanje celotnega prihodka uresničili.

V povečanih porabljenih sredstvih – materialnih stroških načrtujemo predvsem povečanje cen za surovine in materiale, znatno postavko v povečanju stroškov pa planiramo tudi zaradi podražitve energije, to je predvsem goriva – mazuta in elektrike.

Kljub takemu načrtovanemu povečanju stroškov pa planiramo realno povečanje dohodka za 16%.

Glede na spremembe v obremenitvah posameznih obveznosti iz dohodka za leto 1981, če jih primerjamo z obveznostmi v letu 1980, planiramo, da bodo te obveznosti letos večje kar za 92 odstotkov. To povečanje izhaja iz financiranja zdravstva in iz nekaterih novih prispevkov, ki jih do sedaj kot šola nismo plačevali.

Po poročanju vseh obveznosti iz dohodka ugotovimo ustvarjeni čisti dohodek. Tega naj bi v letu 1981 povečali za 8%, če ga primerjamo s čistim dohodkom, ustvarjenim v letu 1980.

Kaj obeta izpolnitev načrtovanih planskih kazalcev?

Opisno predstavljeni gospodarski načrt Steklarske šole za leto 1981, primerjan z našimi lanskoletnimi rezultati, kaže tabela 1!

Kaj in koliko narediti ter prodati vsak mesec?

Za uresničevanje postavljenih nalog v našem gospodarskem načrtu pa smo za vse mesece letošnjega leta razporedili, koliko zaračunane prodaje stekla moramo dosegati, da bomo izpolnjevali in izpolnili gospodarski načrt. To kaže tabela 2!

Če bomo te rezultate, ki so osnova za izpolnjevanje našega letnega gospodarskega načrta, dosegli in če bodo stroški naraščali razumno, bomo za leto 1981 postavljene cilje dosegli – tako v povečanju osebnih dohodkov kakor tudi v povečanju akumulacije!

FRUMENCIJ WEILGUNI

V planu razporeditve čistega dohodka je predvidenih 32 milijonov 576.678 dinarjev sredstev za osebne dohodke, izračunanih na osnovi načrtovanega povečanja dohodka v letošnjem letu in usklajenega z dogovorom o uresničevanju družbene usmeritve razporeditve dohodka v letu 1980. Ostala sredstva razporeditve čistega dohodka pa so razporejena na osnovi obveznosti, ki jih imamo iz čistega dohodka, in na osnovi potreb po skladih naše delovne organizacije.

Tabela 1: Primerjalni podatki o letošnjem gospodarskem planu Steklarske šole v dosežkih v letu 1980 (v dinarjih)

Gospodarski kazalci	Planirano za leto 1981	Doseženo v letu 1980	Indeksi Plan 81 Dos. 80
Čisti prihodek	82,650.000	70,816.267	117
Porabljena sredstva	28,771.000	24,173.797	119
Dohodek	53,879.000	46,642.471	116
Obveznosti iz dohodka	8,826.000	4,605.627	192
Čisti dohodek	45,053.000	42,036.844	108
Razporeditev čistega dohodka:			
1. za osebne dohodke	32,576.678	30,909.247	105
2. za prehrano delavcev	1,300.000	1,043.830	124
3. za stanovanjsko gradnjo	1,585.000	1,825.343	87
4. za skupno porabo	2,000.000	1,800.000	111
5. za poslovni sklad	6,085.322	5,308.468	115
6. za rezervni sklad	808.000	699.637	115
7. za druge potrebe	523.000	450.319	116
8. za SIS za preskrbo	175.000	-	-
Skupaj razporeditev	45,053.000	42,036.844	108

Tabela 2: Načrtovana mesečna prodaja stekla, maloprodaja in prodaja sitotiska ter skupna prodaja v letu 1981 (v dinarjih!)

Meseci	Prodaja stekla	Maloprodaja	Prodaja sitotiska	Skupaj vsa prodaja
Januar	6,107.643	350.000	83.334	6,540.977
Februar	6,107.643	350.000	83.334	6,540.977
Marec	6,107.643	350.000	83.334	6,540.977
April	6,107.643	350.000	83.334	6,540.977
Maj	5,488.625	350.000	83.334	5,921.959
Junij	5,199.750	350.000	83.334	5,633.084
Julij	5,199.750	350.000	83.334	5,633.084
Avġust	5,199.750	350.000	83.334	5,633.084
September	5,488.625	350.000	83.334	5,921.959
Oktober	6,107.643	350.000	83.334	6,540.977
November	6,107.643	350.000	83.334	6,540.977
December	6,107.643	350.000	83.334	6,540.977
Skupaj 1981	69,330.000	4,200.000	1,000.000	74,530.000

Pred III. kongresom samoupravljalcev Jugoslavije

Razčleniti probleme in uspehe samoupravljanja!

Priprave na tretji kongres samoupravljalcev Jugoslavije in sam kongres sovpadajo z dolgotrajnim in nepretrganim bojem naših delovnih ljudi za razvoj celovitega sistema socialističnega samoupravljanja. Cilji kongresa so: neposredno poglobiti temelje sistema socialističnega samoupravljanja, ki je opredeljeno v ustavi in v zakonu o združenem delu. Pobudo za kongres je dal tovariš Tito v svoji novoletni poslanici predvsem z namenom, da bi na njem podrobno razčlenili vse probleme in uspehe našega samoupravljanja.

Priprave na kongres so že razgibale vsa delovna okolja. Namen načrtovanih razprav o kongresnih sporočilih in dokumentih v temeljnih samoupravnih skupnostih in na kongresu je, da vzpodbudimo in odpremo nova obzorja na področju vztrajnega boja delavskega razreda za nadaljnji razvoj samoupravljanja, za krepitev njegove materialne ali gmotne podlage, za uvajanje in uveljavljanje stimulatívne ali spodbudnega nagrajevanja po delu in po delovnih rezultatih. Namen razprav je torej opozoriti na vse pogoje, ki so nujni za dobro poslovanje in gospodarjenje.

Ob doseženih uspehih tudi še problemi...

Z ustavo in z zakonom o združenem delu so bili dani temelji za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema samoupravljanja. Dosegli smo pomembne rezultate, so pa še vedno težave in slabosti pa tudi nedoslednosti v uresničevanju določil ustave in zakona o združenem delu. Prepočasi se še uresničujejo različni interesi z dogovarjanjem in prepočasi odpravljamo napake ter pomanjkljivosti v naši ekonomski politiki.

Tudi ekonomske stabilizacije niso enako odgovorno sprejeli vsi subjekti v naši družbi, kar močno ovira in otežkoča uresničevanje sprejete politike ekonomske stabilizacije ali ustalitve. Še vedno trošimo ali porabljamo nad doseženim dohodkom; cene neupravičeno hitro naraščajo; investiramo brez pokritja; neugodna je tudi naša menjava s tujino. Vse to zaostruje protislovje v materialnem in skupnem razvoju.

Prav zaradi kritične ocene in potrebe po odpravi teh problemov in oramo nujno povsod ugotoviti vzroke za takš-

ne razmere ter uveljaviti tiste pozitivne izkušnje, ki se kažejo v že povečani storilnosti, v boljšem poslovanju in v izkoriščanju notranjih rezerv. Vsa zapletenost in aktualnost nalog, ki so pred nami, ter odločilna vloga delavskega razreda v njihovem razreševanju terjajo najširši dogovor samoupravljalcev o nadaljnjem stvarnem družbenem in gospodarskem razvoju in razvoju socialističnih samoupravnih odnosov.

Cilji 3. kongresa samoupravljalcev

Vse zapisano pa opredeljuje cilje tretjega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, na katerem moramo vsestransko proučiti, uveljaviti in izmenjati vse pozitivne izkušnje, rešitve in

dosežke pri uveljavljanju socialističnih samoupravnih odnosov in družbenoekonomskega napredka. Kritično moramo razčleniti in oceniti probleme, težave in vzroke za zaostajanje v uveljavljanju sistema, tako da vsakdo v svojem okolju dobi odgovore na ta vprašanja. Razčleniti moramo način in vsebino dela sedanjih samoupravnih institucij, delegatskega sistema, kritično oceniti uresničevanje svoje vloge, svojih pravic in obveznosti ter odgovornosti pri samoupravljanju in v družbenoekonomskem razvoju. Zato moramo v zvezi z napisanim mobilizirati delavski razred in subjektivne sile, da bomo v ustvarjalni akciji, konstruktivni in demokratični razpravi določili smeri za nadaljnje ukrepanje.

Tako postavljeni smoter tretjega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije in aktualni družbenoekonomski in politični trenutek, v katerem pripravljamo kongres, opredeljujeta osrednjo temo kongresa: združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in za družbenoekonomski razvoj. V njenih okvirih bodo v središču pozornosti vprašanja, kot so: pridobivanje in delitev dohodka, samoupravno povezovanje in združevanje na dohodkovnih osnovah in združeni delavci v delegat-

Zaenkrat še dovolj na zalogi - foto Z. Novak

skem sistemu. Vprašanja so med seboj močno povezana in tvorijo celoto ter so bistvena za razvoj samoupravljanja, za uresničevanje stabilizacije in dolgoročnega razvoja.

Glede na smotre III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije upraviče-

no pričakujemo, da bodo na njem razrešene mnoge dileme in da bo storjen velik korak naprej v poglobljanju socialističnih samoupravnih odnosov, vendar bo treba za to mobilizirati ves delavski razred in vse odgovorne družbene subjekte. Samo tako bomo zagotovili najširše in izvirne dogovore sa-

moupravljalcev o prihodnjih nalogah pri razvoju socialistične samoupravne prakse. Pripravljenost in odločilna vloga delavskega razreda je največje poročstvo za nadaljnji uspešni in stabilnejši razvoj naše socialistične samoupravne skupnosti.

FRANC VEHOVAR

Te dni se začena zahtevna in pomembna družbena akcija

Popis prebivalstva, gospodinjestev in stanovanj 1981

Prvih deset dni aprila letos bo na območju celotne Jugoslavije ena izmed najbolj obsežnih, zahtevnih in pomembnih družbenih akcij. Mislimo na popis prebivalstva, gospodinjestev in stanovanj. To pomeni, da bodo v tej družbeni akciji udeleženi prav vsi prebivalci in njihove temeljne dobrine.

Že četrti povojni popis

Popis prebivalstva pravzaprav ni nič novega pri nas, saj je bilo do sedaj na območju sedanje SFRJ že šest popisov – dva pred vojno in štiri po vojni, zadnji leta 1971. Zgodovina popisovanja prebivalstva na območju Slovenije pa sega v leto 1754, ko so v takratni Avstriji prvič šteli prebivalstvo, kateremu je pozneje sledilo še več štetij, oziroma popisov.

V novejšem času opravljajo popise prebivalstva skoraj v vseh državah in

to po priporočilu Organizacije združenih narodov. Priporočilo pravi, naj opravijo popis vsakih deset let in to v letih, ki se končujejo na 0 in na 1. Popis naj bi po tem priporočilu zagotovil podatke, ki pokažejo družbeno stanje – v določeni deželi, bodo pa naj takšni, da jih je mogoče tudi mednarodno primerjati.

Pri nas v celoti ravnamo po navedenem priporočilu OZN, saj so bili zadnji popisi organizirani vsakih deset let v letih, ki se končujejo z 1 – v letih 1961, 1971 in sedaj, v letu 1981.

Zakaj so potrebni popisi?

Letošnji popis obsega popis prebivalstva, gospodinjestev in stanovanj in se od zadnjega, ki je bil v letu 1971, bistveno ne razlikuje. S popisom zbrani podatki bodo dali predvsem dobo, ki bo pokazala skupno število prebivalstva pri nas, njegovo starostno, narodnostno, izobrazbeno, zaposlitveno in socialno-ekonomsko sestavo. Ta podoba, primerjana s tisto, iz popisa v letu 1971, pa bo pokazala na temeljne značilnosti našega razvoja v zadnjih desetih letih.

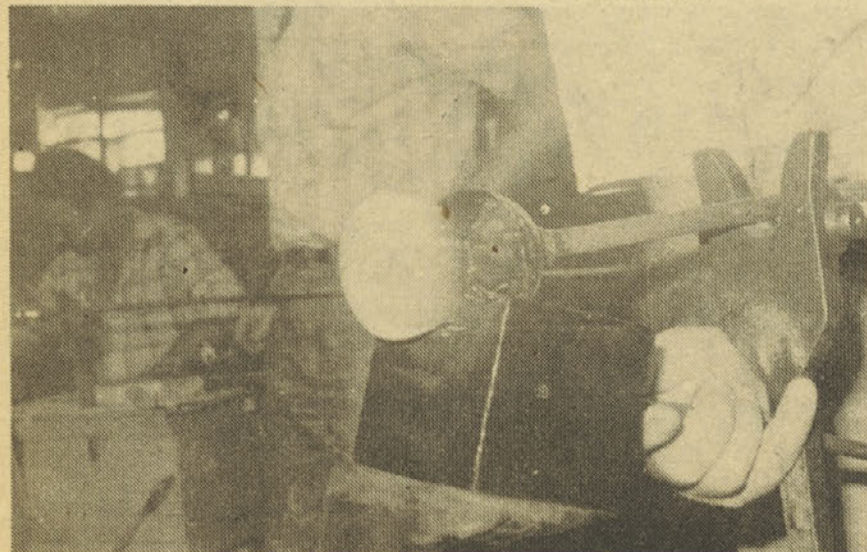
Letošnji popis pa bo, poleg do sedaj zapisanega, zbral tudi podatke o številu gospodinjestev pri nas in o njihovi sestavi ter podatke o posesti in uporabi stanovanj ter stanovanj, ki se jih uporablja za oddih in rekreacijo... V zvezi s stanovanji bodo popisovalci ugotavljali njihovo število, njihovo velikost in opremljenost, kar vse bo pokazalo stanovanjski standard pri nas.

S popisom bodo zbrali še podatke o izkoriščanju kmetijskih zemljišč, o številu živine in kmetijskih strojev, da bodo dobili temeljne podatke o kmetijstvu pri nas. In pri popisu kmečkih gospodinjestev bodo popisovalci tudi vpraševali, ali ima kmetija svojega prevzemnika oziroma naslednika.

Popis je zahtevna in odgovorna naloga!

Se bi lahko naštevali vprašanja, na katera bo popis odgovoril, vendar bi potem zašli v prevelike podrobnosti. Zato smo predstavili o popisu le najpomembnejše... Velja pa še dodati, da bo uporabljena v tem popisu enotna matična številka občanov, ki je bila vsakomur sporočena v lanskem ali v letošnjem letu!

Ročne spretnosti so prvi pogoj za uspešno pihalčevo delo – foto Z. Novak

Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj je zelo obsežna in zelo zahtevna statistična naloga, ki terja obsežne in temeljite priprave, da bi lahko uspela in dala pričakovane rezultate. Priprave na popis trajajo že nekaj let in so, ko o tem poročamo, že končane.

Popis urejata zvezni in republiški zakon o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v letu 1981. Oba podrobno določata pomen in namen popisa, zato predstavljamo le najpomembnejša vprašanja v zvezi s tem iz zakonov:

Popis bo opravljen po stanju na dan 31. marca 1981 ob 24. uri. Ta trenutek se imenuje kritični trenutek. Sam popis pa bo trajal od 1. do 10. aprila 1981, ko bodo popisovalci obiskali vsa gospodinjstva in povprašali po podatkih, ki so obstajali v kritičnem trenutku, torej 31. marca 1981 ob 24. uri!

Vsebina popisa bodo prebivalci, gospodinjstva in stanovanja z vsemi vprašanji, ki smo jih v tem opisu že omenili. V popisu bodo sodelovali vsi občani, ki so dolžni dati popisovalcem pravilne in popolne odgovore na zastavljena vprašanja.

Udeleženci v popisu (to so popisovalci in drugi) so dolžni varovati uradno tajnost. V obeh zakonih je posebej poudarjeno, da morajo vsi izvajalci popisa varovati kot uradno tajnost vse podatke, ki se nanašajo na osebne, družinske in premoženjske razmere posameznikov, ki bodo popisani. Zato odpade sleherni bojazen, da bi bilo mogoče v popisu zbrane podatke kakorkoli zlorabiti.

Prav to, poslednje, poudarjamo posebej zato, da bi prebivalci dali popisovalcem zares točne podatke na zastavljena vprašanja v skladu z zahtevami popisa, le na tak način bo dosežen namen te družbene akcije!

Obsežne priprave...

Tudi v občini Šmarje pri Jelšah so bile do sedaj opravljene že vse obsežne priprave na popis in kaže, da bo le-ta potekal nemoteno. Že v decembru 1980 je skupščina imenovala občinsko popisno komisijo, ki vodi vse priprave na popis v občini in ki skrbi za izvedbo popisa.

Komisija je opravila obsežno pripravljeno delo. Popisni okoliši, na katere je bilo razdeljeno območje občine, so že preverjeni in je zanje že narejena ustrezna grafična dokumentacija – skice okolišev z vrisanimi stavbami in hišnimi številkami. Občina je razdeljena na 233 popisnih okolišev. Za vodenje in izvajanje popisa je komisija izbrala in imenovala 24 občinskih inštruktorjev in 180 popisovalcev, ki bodo med popisnimi dnevi obiskali pre-

bivalce, gospodinjstva ter stanovanja v občini. Oboji so se za popis temeljito pripravili in so za to delo ustrezno usposobljeni. Ni treba posebej omenjati, da je bilo treba za sam popis zagotoviti še marsikaj drugega, na primer: prostore za delo udeležencev v popisu, tehnična in materialna sredstva, strokovne kadre itn.

Že pred začetkom samega popisa je bilo treba opraviti številna pripravljana dela in zbrati nekatere podatke, ki so nujni za popis.

Tako so občani v letu 1980 ali v začetku tega leta prejeli prek upravnega organa za notranje zadeve obvestilo o dodeljeni enotni matični številki občanov (izjeme so le tisti občani, za katere republiški zavod za statistiko ni zagotovil potrebnih podatkov!)... Občani, ki imajo stanovanja za odih in rekreacijo, so dobili na domove vprašalnik o teh stanovanjih s prošnjo, naj ga pravočasno izpolnijo in vrnejo občinski popisni komisiji. Delavci na začasnem delu v tujini so ob novoletnih praznikih prejeli na mejnih prehodih poseben vprašalnik, ki so ga izpolnili in pustili pri svojih domačih ali pa poslali občinski popisni komisiji. Vojaki so v svojih enotah opravili popis, izpolnjen obrazec pa so poslali domov ali občinski popisni komisiji. Delavci v temeljnih in drugih organizacijah združene dela so prejeli izpolnjene obrazce s podatki o njihovi zaposlitvi, ki jih bodo izročili popisovalcem ob popisu.

Kljub temu, da so bile opravljene vse potrebne priprave, ki zagotavljajo uspešen popis, je zelo pomembno, da se tudi vsakdo in vsako gospodinjstvo vnaprej pripravijo na popisovalčev obisk. To bo popisovalcem olajšalo delo, obiskovancem pa bo v znatni meri skrajšan čas popisovalčevega obiska.

Priporočamo!

Zato priporočamo, naj vsako gospodinjstvo in vsak občan upoštevata naslednje:

1. Če je le mogoče, naj bo v popisnih dneh, od 1. do 10. aprila, vsak dan doma oseba, ki bo lahko povedala popisovalcu vse potrebne podatke!

2. Vsako gospodinjstvo naj ima pripravljene potrebne listine in podatke, kot so: obvestila o dodeljenih enotnih matičnih številkah občanov, obrazce za osebe v delovnem razmerju, ki so jih dobili v temeljnih in drugih organizacijah združene dela, obrazce za osebe, ki so na začasnem delu na tujem, če so jih njihovi svojci dostavili na dom, popisnice za osebe, ki so pri vojakih, podatke o stanovanju in o stanovanjskih površinah!

3. Pozorno naj vsi občani spremljajo informacije o popisu po televiziji, radiu in v časnikih, ki te dni izérpno seznanjajo o pomenu in vsebini popisa!

Prepričani smo, da bo letošnji popis opravljen pravočasno in kakovostno, saj to zagotavljajo obsežne in temeljite priprave pa tudi vsesplošna pripravljenost vseh prebivalcev za sodelovanje. Tako bomo zbrali in pridobili pomembne podatke, ki ne bodo samo pokazali naš desetletni razvoj, temveč bodo tudi osnova za bodoče načrtovanje našega razvoja!
IVAN JERNOJSEK,
predsednik občinske popisne komisije

Čestitka jubilarntki za dvajsetletno delovno dobo... foto: Z. Novak

Nekaj kratkih zanimivosti

Hitra rast bolniških izostankov z dela

V tem sestavku nekaj besed o obisku Vinka Hafnerja, o proizvodnji in izvozu, o bolniških izostankih z dela in še o čem...

● V sredo, 25. marca je bil na obisku v naši občini predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner in ob tej priložnosti obiskal tudi našo steklaro. Z našimi vodilnimi in z družbenopolitičnimi delavci se je zadržal v krajšem pogovoru. O čem se se pogovarjali, tokrat še ne moremo poročati. Bomo pa zato to storili v aprilski izdaji!

● V prvih dveh mesecih letošnjega leta je potekala prizvodnja zadovoljivo, saj smo vrednostni plan za januar in za februar izpolnili. V januarju smo naredili za 35,057.602 dinarjev in v februarju za 36,524.651 dinarjev ter tako vrednostni plan za januar presegli za 2,9% in za februar za 2,7%. Nekoliko manj zadovoljiva je bila v tem obdobju prodaja; pa tudi za izvoz velja, če ga ocenjujemo v iztrženih ZDA dolarjih, da je letos nekoliko manjši, kot je bil v enakem obdobju lanskega leta... A mi vsi pričakujemo, da bo v naslednjih mesecih boljše.

● Pogled v tabelo 1 v tem sestavku pove, da smo doživeli v letošnjih mesecih januarju in februarju pravo eks-

Tabela 1: Primerjalni podatki o izgubljenih delovnih urah v letošnjih in lanskoletnih mesecih v januarju in februarju zaradi bolniških izostankov z dela do 30 dni

Organizacijske enote - tozdi	Bolezniški izostanki z dela do 30 dni (v delovnih urah)		Indeksi 1981
	1981	1981	
Osnovna izdelava	9.037	4.413	205
Dodelava	3.466	1.865	186
Kristal	5.566	4.094	160
Dekor Kozje	2.284	1.592	143
Servisne dejavnosti	806	804	100
Delovna skupnost	2.132	1.072	199
Skupaj steklarne*	23.291	13.840	168

Opomba*: Izračunani delež 2,98%, ki predstavlja povprečni delež delavcev, ki so bili v januarju in februarju letos na bolniškem dopustu do 30 dni, ne všteta delavcev temeljnih organizacij Delavska restavracija in »Naše staklo«!

plozijo bolniških izostankov z dela do 30 dni. V primerjavi z januarjem in februarjem leta 1980 se je letos število izgubljenih delovnih ur zaradi tega povečalo v vseh temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti, nespremenjeno pa je bilo samo v temeljni organizaciji Servisne dejavnosti. Skozi prste bi mogli pogledati, kot se reče, samo tozdu Dekor v Kozjem, v katerem se je

zaposlilo na novo precej delavcev. V drugih temeljnih organizacijah in v delovnih skupnostih skupnih služb pa bi se morali vsi delavci in njihovi organi samoupravljanja nad tem zamisliti?

Vsak dan je bilo v januarju in februarju letos iz naše steklarne na bolniškem dopustu v povprečju po 38 delavcev, to je pri 1.274 delavcih, kolikor nas je bilo zaposlenih v njej v januarju, kar 2,98%!

● Vas zanima povprečna starost delavcev v posameznih temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb? Po zadnjih razpoložljivih podatkih je bila povprečna starost delavcev naslednja: v tozdu Osnovna izdelava 31,4 let, v tozdu Dodelava 37,7 let, v tozdu Kristal 27,2 let, v tozdu Dekor Kozje 22,1 let, v tozdu Servisne dejavnosti 40,4 let, v tozdu Delavska restavracija 30,4 let in v delovni skupnosti skupnih služb 35,1 let.

● Delavski svet steklarne je sprejel sklep, da bo odslej izplačilni dan za osebne dohodke osemnajsti koledarski dan v naslednjem mesecu oziroma dan pozneje, ker na tak način izplačevanja zapadejo prispevki iz bruto osebnih dohodkov v izplačilo šele 18. koledarski dan naslednjega meseca. To je pa za nas zelo ugodno!

● Mladinci so organizirali v soboto, 21. marca izlet v Planico, na skakalno tekmo za svetovni pokal. Ko so se vračali, so se za krajši čas ustavili v Mozirju na družabnem srečanju.

Skromna slovesnost

Naši jubilaranti

V sredo, 18. marca, je konferenca sindikata steklarne ob skromni zakuski podelila jubilejne nagrade 26 delavkam in delavcem steklarne za njihovo tridesetletno delovno dobo in 49 delavkam ter delavcem za njihovo dvajsetletno delovno dobo.

Na slovesnosti je predsednik sindikalne konference vse delovne jubilarante pozdravil in jim zaželel še obilno bero delovnih uspehov v našem delovnem okolju. Hkrati se jim je tudi zahvalil za vse dosedanje prizadevno delo. Pri tem je še posebno poudaril stalnost v delovni organizaciji, kar pomeni, da nas vsi nagradjeni in pohvaljeni delavci niso zapustili niti takrat, ko nam je šlo slabše in ko nismo poslovali tako uspešno, kot velja za poslovanje zadnja leta.

Kdo so lanskoletni delovni jubilaranti? Freberite sestavek z naslovom »Tridesetletniki in dvajsetletniki!«

Spomini na delavsko kulturno zvezo »Svobode«

Bogata kulturna dejavnost steklarjev pred vojno

Kmalu po prihodu steklarjev v Rogaško Slatino v začetku leta 1927 iz Zagorja ob Savi, med njimi je bilo več nekdanjih članov zagorske »Svobode«, so ustanovili podružnico »Svobode« v Rogaški Slatini in začeli s prosvetnim udejstvovanjem. Tisto leto so že ustanovili tamburaški zbor, pevski zbor, dramski odsek in mladinski dramski krožek. O vsem tem zasledimo zapisane podatke v mesečniku »Svoboda« in iz njega povzemam najbolj pomembne prireditve!

Leta 1932 smo proslavili petletnico »Svobode«, na kateri je v slavnostnem govoru spregovoril njen predsednik Franjo Lipovšek (22. julija 1942 kot talec ustrelen v celjskem Starem piskru). Na proslavi je nastopil pevski zbor »Svoboda« iz Rogaške Slatine, sodelovali pa so še pevski zbori »Svoboda« iz Celja, Hrastnika, Ptuja in Zagorja ter pevski zbor železničarjev iz Zagreba. Naš pevski zbor je vodil Vinco Fišer.

Koncert v Zdraviliški dvorani

Velik koncert je bil 17. avgusta 1933 v Zdraviliški dvorani, na katerem je nastopil naš pevski zbor. Kritik Ivan Vuk je napisal: »Kar nikdo, to delajo Svobodaši. Imajo svoje sestanke, seje, mnogo čitajo in njihov pevski zbor je po svoji glasovni ubranosti in glasovnem materialu eden prvorazrednih delavskih pevskih zborov, dasi šteje samo 16 pevcev; pevovodja je steklar, vaje imajo v delavnici in to samo z gosli. Ali ko zapoje, je vse harmonično, čisto; dinamika izborna in glasovi prijetni.

Ta dan je bilo v dvorani Zdraviliškega doma tako praznično, svečano. Skoraj polna je bila, kar je redko slučaj pri znamenitih prireditvah.

Sodelovali so pevski zbor »Svobode« iz Rogaške Slatine pod vodstvom pevovodje Franja Dimlerja, koncertna pevkva, znana koloraturka Štefanija Vukova-Frankovska, simpatični dirigent ljubljanske Opere Anton Neffat, član opernega orkestra Slavko Korošec in znani konservatorist Reinhold Galletia.

Krasno je zvenelo v dvorani, ki je uglašena kakor harfa, da se sliši najmanjši utrip strune v glasu in forte odmeva, kakor mogoče orgle, ko je zbor zapel »Vzbujenje duhov«, ploskanju ni bilo ne konca ne kraja. Sledila je pesem Pokonjja »Teče voda«, v kateri

ima tenor solo, zbor pa brenči kakor harfa. Novakov »Sanak spava« je zvenel, kakor bi igralo orgle; krasen je bil bariton solo, drugi basi so pa zamolklo drmeli. Medvedova »Ljubezen in pomlad« je bila, kakor bi fantje v svoji mladostni radosti trkali na okno in klicali vsem: Odpri, odpri mi, ljubi, stan! »Dvanajst razbojnikov«, ruska narodna, je bila podana v ruskem jeziku naravnost sijajno; solo in globoki basi so bili kakor ruski. Kocijančičevo »Slovo« je božajoče poljubljalo in hrepeneče klicalo:

*»Le enkrat ljubezen piti
iz oči in ust mi daj;
daj v slovo se poljubiti!«*

V širokem dur-akordu, kakor bi zaigral orkester. Sledile so še: Pregljeva »Dekle moje, prinesi mi vode, da si umije srce svoje!«, Prelovčevi »Škrjančki« – veseli, razigrani, žvrgoleči in

potem Vogrinčeva »Lahko noč!« In za konec, kot v slovo in bodrilo vsem pa mogočen klic: »Čuj mogočni gromov glas«, ki postavlja v skupnosti samozavesti, organiziranosti proletariata svobodo na prestol.

Flavtist Slavko Korošec in pianist Reinhold Galletia sta zaigrala lep Mozartov koncert za flavto in klavir in žela obilo pristrčnega odobravanja.

Koncertna pevkva Štefanija Vukova-Frankova iz Ljubljane pa je pod izvrstnim klavirskim spremstvom dirigenta ljubljanske Opere Antona Neffata zapela Alubijevega »Slavčka«, krasno koloraturno »Straussovo polko«, Čajkovskega arijo Lize iz opere »Pikova dama« in Verdijevo ario Violette iz opere »Traviata«.

Krasno uglašena dvorana je odzvanjala v njenem, s čutom, dinamično predvajanjem petju; koloraturni trilerji so bili, kakor bi žvrgolel škrjanček pod nebom. Sočne, polnodoneče višine so bile kakor flavta. Zato je bila tudi burno aklamirana in ploskanje ni hotelo dolgo prenehati. Dobila je dva lepa šopka v pozdrav.

Ko sem odhajal s koncerta, mi je bilo v srcu prijetno. Bil je ponos.

Moški pevski zbor »Svoboda« poleti 1931. V njem so peli (od leve proti desni stojijo!): Jože Siter, Alojz Platinušek, Jože Pok, Janko Pance, Engelbert Weinberger, Ignac Matko, Ivan Kmetič, Vinco Fišer, Beno Jugovar, Alojz Grum, Oskar Kolar, Franc Bauer, Jože Škrjanc, Karel Pance, Anton Lipovšek. Na sliki manjkajo še: Franc Jugovar, Hinko Drnovšek in Maks Krajšek.

Pozdravljeni Svobodaši, rogaško slatinski steklarji!

Cankarju posvečen delavski prosvetni večer »Svobode« v Ljubljani

Ker v decembru 1933 spomina na petnajstletnico smrti našega pisatelja in borca za socialne pravice Slovencev Ivana Cankarja, ker so dvorano Delavske zbornice zavzela vsemogočna ljubljanska društva, smo se spomnili nanj nekoliko pozneje, v soboto, 13. januarja 1934. Letaki so naznanjali, da bo III. (XXIII.) delavski prosvetni večer kot Cankarjev večer in pevski zbor »Svobode« iz Rogaške Slatine, naši steklarji, bodo gostovali. In dvorana Delavske zbornice je bila nabito polna, raz-

prodana do zadnjega kotička že dan prej, tako da smo mnogi odšli, ker v njej ni bilo več prostora.

Godba »Zarja« je zaigrala delavsko pozdravno pesem, potem so prišli na oder »Svobodaši« iz Rogaške Slatine. Steklarji so najprej zapeli delavsko himno, ki so ji sledile druge delavske in narodne pesmi. Zbor je bil discipliniran, njegovi člani so harmonično družili glasove in njihovo dinamično podajanje pesmi je presenetilo vse. Tako poje delavstvo, če je v njem volja pokazati nekaj in biti nekaj, čeprav mu je pevovodja sam steklar – Svobodaš Dimler, a ne kak profesionalni glasbenik!

Svobodaši – steklarji so še dvakrat stopili na oder, zapeli dvanajst pesmi, med njimi zmagujočo »Cuj mogočni

gromov glas«, ki postavlja Svobodo na prestol, in »Oj, čujte delavskih množic korak«, ki jo je skladatelj Pregelj svojčas poklonil celjski »Svobodi«.

Prosvetni večer je imel zanimiv spored, zaradi omejenega prostora v našem časopisu »Steklar« smo priobčili samo odlomek o nastopu rogaškega pevskega zbora »Svobode« ...!

Tak je bil ta Cankarjev večer! Poln mladosti, poln ognja, poln vere v same sebe, v proletarca – človeka!

Naslednjega dne, to je bilo v nedeljo, 14. januarja 1934, smo z istim programom nastopili na radiu Ljubljana in dosegli lep uspeh ter priznanje, za kar smo prejeli pismene čestitke mnogih podružnic »Svobode« iz Slovenije.

Iz revije »Svoboda« zbral
BENO JUGOVAR

S seje komisije občinske konference ZSMS za kulturo

Poživimo kulturno dejavnost!

V četrtek, 12. marca, je bila v Šmarju pri Jelšah prva seja komisije občinske konference ZSMS Šmarje pri Jelšah za kulturo. Kot referentka za kulturo pri osnovni organizaciji ZSMS steklarne »Boris Kidrič« nisem imela kaj dosti povedati o delovanju mladinske organizacije na kulturnem področju v naši delovni organizaciji. Zakaj?

Odgovor na uvodno vprašanje je preprost. Ker za kulturno udejstvovanje mladi v steklarni nismo kaj dosti zainteresirani!

Reš je sicer, da smo za 8. marec priredili vsem ženam v našem kolektivu kratek kulturni program, toda to je še

vse premalo, če upoštevamo število mladink in mladincev v steklarni. Mnogo med njimi bi lahko na kakršen koli način sodelovali, da bi bila naša kulturna dejavnost bogatejša, saj pet ali šest mladincev na takem širokem in razvejenem področju, kot je kultu-

ra, ne more biti zares učinkovitih. Vemo pa, da je precej mladih, ki imajo smisel za kulturno udejstvovanje. Treba jih je le pritegniti v mladinsko organizacijo! Zato vse mladinke in mladince, ki bi radi lepo recitali pesmi, brali lepšlovna besedila, igrali na odskih deskah, sodelovali v javnih nastopih kot pevci, humoristi, instrumentalisti ali plesalci, izražali svoja hotenja s slikanjem, kiparjenjem, rezbarjenjem itn., vabimo, naj se čim prej oglasijo članom mladinske organizacije zaradi nadaljnega dogovora in sodelovanja. Upamo, da bo odziv zadovoljiv!

V Šmarju bodo organizirali prireditve z naslovom »Pokaži, kaj znaš!« in naša mladinska organizacija bi morala prispevati svoj delež zanjo. Prav gotovo bi morali izbrati iz svojih vrst najboljšega posameznika ali skupino, da bi zastopali mlade iz steklarne. Zato le pogumno in sporočite nam, v kakšni spretnosti ali večini bi kdo hotel sodelovati na omenjeni prireditvi!

Pred prireditvijo »Pokaži, kaj znaš!« pa je še nekaj drugih, za mlade pomembnih dogodkov, kot so na primer: sprejem zvezne štafete, dan mladosti in sprejem brigadirjev na Kozjanskem. Zato – mladinke in mladinci – ne oklevajte! Sprejmite ta poziv resno, saj tisti, ki smo zadolženi za kulturne prireditve, pričakujemo vaš odziv in vaše sodelovanje!

Za 8. marec se nam je na proslavi predstavila recitatorska skupina mladih. Dobro so se odrezali! – foto: Z. Novak

ZVEZDANA DANGUBIČ

Nekaj besed o organiziranosti mladih v steklarni...

Mladi, pridružite se nam!

V letošnjem letu je bilo že sestankov osnovne organizacije Zveze socialistične mladine steklarne »Boris Kidrič«, katerih osrednja tema je bila organiziranost mladih v naši organizaciji združenega dela. Udeležba na sestankih pa je bila maloštevilna, zato bomo morali najprej ugotoviti vzroke zanjo in pridobiti mlade za sodelovanje in za številnejše vključevanje v delo mladih. To še zlasti, ker se pripravljamo na programsko volilno konferenco. In v pripravo nanjo, mislimo, moramo pritegniti čim več mladincev.

Iz izkušenj zadnjih let vemo, da mladi sicer v steklarni nekaj delajo, da so aktivni, žal pa je udeležba v delu njihove organizacije majhna. Delavni je malo mladih in še tisti, ki delajo, so vselej eni in isti.

Ko smo poskušali ugotoviti, zakaj je tako, smo med vzroki ugotovili preveliko oddaljenost prebivališč mladih od same steklarne, pa zato le težka prihajajo na sestanke in sodelujejo v dejavnostih mladinske organizacije. Mladi se tudi medsebojno slabo poznajo, čeprav šteje mladinska organizacija kar 496 članov. Ti so, namreč, v temeljnih organizacijah in znotraj njih delajo v raznih delovnih brigadah, ki delajo še v izmenah, pa je zaradi tega manj možnosti za pogostejše stike mladih med seboj.

To vse sili v razmišljanje, če ne bi bilo boljše organizirati mladih po aktivnih znotraj temeljnih organizacij. Tako organizirani, znotraj tozdov, bi mladi lažje sodelovali, izražali in spoznavali svoje želje in uresničevali svoje interese. Zato se je že izoblikoval za programsko konferenco predlog, naj bi imeli osnovne organizacije s predsedstvi in z drugimi organi zveze mladine po temeljnih organizacijah.

Predvideno je, da bi ustanovili številčno približno tri enake skupine v treh tozdih in v njihovih okvirih naj bi izvolili predsedstva. Vsako predsedstvo naj bi skrbelo za organizacijo dela v okvirih svoje organizacije v različnih dejavnostih, kot so na primer: športna, kulturna, politična, informativna, delovne akcije in podobno.

Iz pogovorov z mladimi je bilo mogoče razbrati njihovo zanimanje za določene dejavnosti in aktivnosti. Zato bo sedaj treba zanje izdelati primerne programe in se dela v njih lotiti organizirano. Zato vabimo vse mlade, da se nam pridružite. K sodelovanju vabimo vse, ki čutite zanimanje za delo v kateri koli izmed aktivnosti mladih, vabimo pa tudi tiste, ki imate izkušnje na področju organizacijskega dela v zvezi mladine. Pridite na sestanke osnovne organizacije ZSMS steklarne. Seveda so še posebej vabljeni komunisti – mladi delavci, da bi nam pomagali pospešiti delo v organizaciji.

Na dosedanjih sestankih so mladi še posebej izrazili željo po večji podpori drugih družbenopolitičnih organizacij steklarne, predvsem zveze komunistov, sindikata in drugih. Želijo pa si tudi več podpore in pomoči vodij in vodstvenih delavcev.

Z malo več dobre volje, upamo, bomo zmogli v okvirih mladinske organizacije uresničiti prenekatero našo željo in prenekateri interes.
M.M

Dolga leta so že med nami

Tridesetletniki in dvajsetletniki

Po podatkih od 13. januarja letos je do 31. decembra 1980 v steklarni dopolnilo trideset let delovne dobe 26 delavk in delavcev, dvajset let delovne dobe pa je do takrat dopolnilo 49 delavk in delavcev steklarne »Boris Kidrič«.

Tridesetletniki

Tozd Osnovna izdelava: Vlado Cеровski 1932, Anton Čoh 1933, Štefan Čoh 1934, Anton Gobec 1933, Josip Novak 1929, Slavko Rak 1933, Vinko Sajko 1931, Vlado Stanček 1933, Franc Šket 1932 in Franc Škorjanc 1930.

Tozd Dodelava: Martin Belcer 1930, Alojzija Berghaus 1936, Alojzija Čoh 1933, Mira Čoh 1932, Stanka Govedič 1929, Marjan Laneger 1933, Zvonko Podkornik 1934 in Josipa Špoljar 1935.

Tozd Kristal: Jože Berk 1935, Dragica Čoh 1932 in Anton Škrabl 1934.

Tozd Servisne dejavnosti: Slavko Mikša 1933, Anton Seligo 1926 in Silvester Šipec 1931.

Delovna skupnost skupnih služb:

Martina Halužan 1933 in Anton Špoljar 1932.

Dvajsetletniki

Tozd Osnovna izdelava: Vinko Anderlič 1943, Milan Bračun 1942, Mirko Čoh 1942, Friderik Drogenik 1943, Franc Fideršek 1943, Franc Gajšek 1943, Ignac Gobec 1942, Ivan Gotlin 1940, Ivan Halužan 1943, Rok Hrepevnik 1944, Jože Kobale 1943, Jožef Krček 1941, Anton Kurej 1942, Josip Mališ 1943, Erih Mašera 1942, Ivan Pažon 1942, Franjo Podhraški 1942, Stan-ko Podhraški 1944, Josip Pongračič 1943, Vinko Srbčič 1940, Alojz Šket 1945, Vjekoslav Škrablin 1943, Alojz Šraml 1939, Franc Tramšek 1944 in Anton Turniški 1941.

Tozd Dodelava: Martin Anderlič 1942, Drago Dimec 1934, Zdenka Ferbišek 1942, Franc Kovačič 1940 in Avgustin Stiplošek 1941.

Tozd Kristal: Janez Anovšek 1942, Milan Boršič 1940, Franc Cvetko 1943, Alenka Kozlevčar 1944, Ignac Kučič 1942, Alojz Poš 1941 in Vera Žurman 1942.

Tozd Servisne dejavnosti: Drago Humski 1942, Edo Petek 1944, Ivan Štruklec 1935, Alojz Vijačko 1937 in Milan Zupanc 1939.

Delovna skupnost skupnih služb: Anica Bernad 1942, Zvonko Čoh 1941, Matija Kozlovčar 1940, Franc Plevčak 1942, Marija Potočnik 1942, Marija Šprajc 1942 in Vjekoslav Živičnjak 1943.

Vsem sodelavcem, ki so slavili tridesetletni oziroma dvajsetletni delovni jubilej, iskreno čestitamo in želimo v njihovem nadaljnjem delu kar največ uspehov in osebnega zadovoljstva!

Invalidsko upokojen

Vinko Sajko

V preteklem mesecu se je invalidsko upokojil naš dolgoletni sodelavec Vinko Sajko, do nastopa delovne invalidnosti samostojni topilničar.

Vinko Sajko se je rodil 4. februarja 1931 v Trzišču, to je v neposredni bližini naše steklarne. Tam živi še sedaj. Kakor njegova mati, ki je bila delavka v steklarni, je tudi Vinko prišel med nas – steklarje. Po dokončani osnovni šoli v Rogaški Slatini se je najprej učil za mesarja in potem do 1958 delal v tem poklicu, nakar je prišel v steklarstvo. Najprej je bil zidarski pomočnik, potem je delal 4 leta kot transportni delavec. Maja 1959 pa je pričel vlagati zmesi. Ker je to delo vestno opravljal,

Vinko Sajko iz Trzišča se je invalidsko upokojil...

je bil poslan v steklarsko šolo v priučitev za topilničarja. Po nekaj mesecih priučevanja je ob dopustih in ob bolniških izostankih zamenjeval topilničarje in kontroliral stekleno maso po končanem topljenju. Leta 1963 je Vinko postal samostojni topilničar in prevzel

delo pri novo zgrajeni peči. Opravljal ga je vse do leta 1970 zelo zanesljivo in vestno ter z velikim veseljem. Žal pa je moral to delo zaradi bolezni opustiti in kot invalid III. kategorije prevzeti delo v šamotarni. Opravljal ga je vse do upokojitve.

Invalidsko upokojeni Vinko Sajko je bil dober delavec, ki je redno in vestno opravljal vse naložene mu naloge. Bil je tudi dober sotovariš. Znal se

je prilagoditi vsakršnemu okolju in vsem delovnim razmeram. Zato je razumljivo, da si je s svojim vztrajnim delom in z marljivostjo tudi postavil svoj dom. In nanj je upravičeno lahko ponosen.

Sodelavci in člani kolektiva steklarne želimo Vinku, naj bi še mnoga leta užival zaslužen pokojnino. In ker živi tu blizu steklarne, upamo, da bo še večkrat prišel med nas!

V spomin

Marice Jedvaj

V ponedeljek, 15. marca, smo pospremili na njeno zadnjo pot našo dolgoletno sodelavko Marico Jedvaj, ki nas je tako nenadno zapustila pred prebujajočo se pomladjo, znanilko življenja in razvoja.

Maričino življenje je bilo pestro, bogato, polno življenjskih moči. Vse težave, ki se rojevajo v življenju slehernega človeka, je znala prenašati mirno in potrpežljivo.

Luč sveta je Marica zagledala v Sodni vasi 7. avgusta 1939. Življenje ji je kmalu naložilo veliko breme. Čeprav daleč od svojega doma si je morala kot mlada deklica poiskati svoj kos kruha v Rogaški Slatini. Po dveh letih dela pri zasebniku je prišla v našo steklarstvo in pred dvaindvajsetimi leti postala naša sodelavka. Najprej je delala v obratu za družbeno prehrano, potem je postala brisalka in vezalka, nato pa je delala kot pregledovalka stekla. Tam je delala vse dotlej, dokler se ni poslovila od nas. Žal, za vedno!

Bila si pridna, Marica! Bila si vestna in natančna delavka, zato smo ti večkrat zaupali odgovorne naloge pri pre-

gledovanju stekla... Po tvoji prezgodnji smrti je v naših vrstah nastala praznina, v naših srcih pa je ostala velika bolečina.

Sodelavko Marico Jedvaj bomo pogrešali kot dobro prijateljico in kot vestno sodelavko. Ohranili jo bomo v trajnem spominu!

J. G.

Še nekaj športnih zanimivosti s Steklarske šole

Kako deluje športno društvo?

Delovni pogoji v našem šolskem športnem društvu so zelo skromni. V že sicer nefunkcionalni telovadnici

nimamo možnosti vaditi in trenirati niti eno uro. Uporabljamo jo lahko samo, kadar imamo redne šolske ure te-

lesne vzgoje. Razen nekaj žog nima naše društvo skoraj nobenih drugih športnih rekvizitov. Nekoliko boljše je

na pomlad in jeseni, ko lahko vadimo, treniramo in tekmujemo na igriščih TVD »Partizan« in še to le tekmovanja občinskega, področnega in republiškega merila nimamo dovolj denarja.

V šolsko športno društvo je vključene 94 učencev, ki delujejo v več sekcijah. Predsednik društva je učenec drugega letnika Stjepan Križnik. V predsedstvu so poleg predsednika še njegov namestnik, tajnik, blagajnik, vodja trenerske sekcije in vodja sodniške sekcije. Vsaka športna sekcija ima svojega trenerja, ki s svojim delovnim programom vodi in usmerja določeno sekcijo. Sodniška komisija združuje sodnike za vse panoge, v katerih se učenci dejstveno ter delegira sodnike za tekme. Športno društvo zajema tudi učence v domu in s tem tudi organizacijo – sofinanciranje vseh domskih tekmovanj.

Športno društvo na šoli organizira medrazredna tekmovanja v namiznem tenisu, streljanju, šahu, košarki, malom rokometu, odbojki, nogometu in orientaciji. Termine za tekmovanje do-

loča mentor društva, sodnike pa določa sodniška komisija. Dosežene rezultate objavlja predsedstvo. V tekmovanjih za najboljši športni razred dobi razred za prvo mesto 40 točk, za drugo mesto dobi 30 točk, za tretje dobi 20 točk in za četrto mesto dobi 10 točk. Na podlagi rezultatov se sestavlja moštvo za tekmovanja v občinskem, področnem ali republiškem merilu.

Finančni predračun društva je za šolsko leto 1980/81 50.000 dinarjev. Denar je planiran za šolska in domska tekmovanja, za nakup rekvizitov in za organizacijo plavalnega tečaja za učence, ki še ne znajo plavati. Od temeljne telesnokulturne skupnosti bomo letos dobili le 3.000 dinarjev, kar je običajno premalo. Od članarine tudi ne zberemo dosti. Finančno nam pomaga šolska skupnost, vendar vsega programa kljub temu ne bomo mogli izvesti.

Vseeno pa smo letos že dosegli nekaj uspehov... Osvojili smo prvo mesto na republiškofinalem turnirju v streljanju z zračno puško za mladinke na tekmovanju vseh slovenskih dijaških

domov. Na republiškem tekmovanju v krosu so naše mladinke in mladinci, ki so zastopali selekcijo občine, zasedli odlično deveto mesto med 48 sodelujočimi občinskimi zastopstvi. Na področnem tekmovanju domov v šahu smo zmagali, na področnem tekmovanju domov v namiznem tenisu smo pri mladinkah zasedli 2. mesto. Najboljša posameznica je bila naša učenka Josipa Žlabravec. Na področnem tekmovanju v streljanju z zračno puško, ki smo ga pripravili in izvedli 12. marca letos v Rogaški Slatini, smo zmagali v kategorijah mladink in mladincev. Najboljši posameznik je bil Goran Kolac s 156 zadetki, najboljša posameznica pa je bila Ruža Špoljar s 158 zadetki!

Pred nami so še mnoga tekmovanja pa tudi DOMJADA, to je tekmovanje vseh dijaških domov v SR Sloveniji, ki bo v Celju. Upamo, da se bomo kar se da dobro uvrstili, četudi imamo pri svojem delu v športnem društvu veliko težav!

MILAN BASTAŠIČ,
mentor šolskega športnega društva

Pomembna sestavina ekonomske in tehnične izobrazbe ter sredstvo za nastopanje na tujih tržiščih

Znanje tujih jezikov

Pravijo, da je jezik čudovita veščina, ki je ne zmore nobeno drugo živo bitje razen človeka. Čudovita in koristna je, če jo pravilno razumemo in uporabljamo; je pa lahko tudi najnevarnejše sredstvo, ki ga je narava dala človeku. Je lahko sredstvo, ki uniči drugega človeka in ki je strašnejše od revolverja. Čeprav nima kosti, lomi kosti. In vse lahko počnemo z jezikom; vse lahko dosežemo z njim, če ga le ustrezno obračamo in uporabljamo! Lahko pa tudi molčimo; in to je včasih še najbolj prav in koristno.

Najbolje je, če znamo z malo besedami veliko povedati!

To je posebna spretnost, ki terja veliko znanja in izkušenj. Še zlasti, če gre za tuji jezik!

Živimo v svetu, ki postaja prostor, kjer vse manjši, tehnično in gospodarsko vse večji in bogatejši. Živimo v svetu, kjer ne odloča samo stroj, ampak še vedno živi človek in njegova živa beseda.

V dinamičnem razvoju človeštva, njegove civilizacije, znanosti in tehnike je naloga ljudi, da spoznajo druge narode, njih dežele, njih duha in navede, njihove kulturne, znanstvene in tehnične dosežke. Iskati in najti je treba póta, načine in sredstva, da podremo pregrade, ki še ločijo ljudstva na svetu,

da zavlada na našem planetu trajno razumevanje ter mirno sožitje med narodi in deželami, kakor to zagovarja naša neuvrščena politika. In jezik je gotovo med pomembnimi sredstvi, ki te pregrade podira in ki tej politiki utira pot v svet!

Naša družba je postavila in vedno bolj postavlja kot življenjsko nalogo združenega dela intenzivnejše mednarodno sodelovanje, širše povezovanje z zunanjim svetom, vsestransko razvijanje ekonomskega, znanstvenega in tehničnega sodelovanja, učinkovitejšo in bolj kakovostno vključevanje v mednarodno delitev dela, skupna vlaganja ter predvsem osvajanje novih tržišč in boj za večji izvoz. Za uresničevanje teh ciljev in za izpolnjevanje sprejetih nalog je med pomembnimi

pogoji ne samo strokovna usposobljenost kadrov ampak tudi njihovo solidno znanje enega ali več tujih jezikov kot sredstva za sporazumevanje in kvalitetno opravljanje poslov. Izobraževalne institucije, organizacije združenega dela, razni forumi in posamezniki morajo zato namenjati vso skrb hitremu, učinkovitemu in kvalitetnemu izobraževanju sploh ter posebej v tujih jezikih. Združeno delo mora povedati izobraževalnim ustanovam, koliko kadrov in kakšne kadre potrebuje. Se pravi, povedati, s kakšnimi jezikovnimi znanji naj te ustanove izobrazijo določeno število bodočih vodilnih in drugih kadrov.

Čemu zadostno in kvalitetno znanje jezikov?

Da ne bi zaostajali v razvoju znanosti in tehnike, moramo sproti spremljati tuja dognanja, odkritja in dosežke. Koliko lažje, hitreje in bolj kvalitetno bi urejali naši ljudje stvari doma in na tujem, koliko bolj samozavestno, neposredno in učinkovito bi nastopali pred tujimi partnerji ali gosti, koliko več uspeha bi dosegli in več koristi

imeli, če bi bili ne le strokovno podkovani, ampak če bi imeli tudi solidno znanje enega ali več jezikov?! Ne bi se čutili tako podrejene! In, ali nam ne uide tu pa tam kak donosen posel ali pa bi ga opravili boljše, če bi imeli strokovnjake z boljšim znanjem partnerjevega jezika?

Ne pričakujemo, da nam bo tuji partner postregel s tolmačem ali s prevajalcem! Pa, ga bomo zato vzeli s seboj? Najbrž ne, ker je vsako takšno posredovanje kaj malo učinkovito in prijetno. Pa tudi drago in zamudno je!

Zal, mnogi podcenjujejo kapital, ki ga predstavlja znanje tujega jezika. In kako škodujejo s takšnim gledanjem našim poslovnim prizadevanjem! Posledice so namreč jasne... Koliko moralne in materialne škode je že utrpela naša skupnost zaradi nerazumevanja teh zadev! Praksa nudi nešteto primerov... Premalo pa je tudi družbene kontrole! Koliko poslov sklepajo doma in na tujem ljudje, ki dostikrat nimajo prave strokovne in tudi jezikovne legitimacije; poleg drugih, seveda! Koliko se samo greši pri sestavljanju, prevajanju in sklepanju kupoprodajnih, licenčnih, kooperacijskih in drugih pogodb ter dokumentov!

Borimo se da v tujino ne bi odhajali slabi in moralno dvomljivi ljudje. To je prav...! Toda, tudi naši dokumenti ne bi smeli zapuščati domačih tal, če so slabi, saj delajo medvedjo uslugo našim družbenopolitičnim in ekonomskim prizadevanjem.

Med zelo aktualnimi in občutljivimi problemi v sodobnem svetu pa tudi pri nas je prenos tehnologije, pretok znanja. V ekonomiki mnogih držav predstavlja ta uvoz pomembno gibalno napredka. Dosti inovacij prihaja od zunaj tudi k nam, četudi se zlasti v zadnjem času borimo proti temu. Vendar je tega »uvoza« še veliko. Pri tem so dostikrat sporna tudi póta in sporni načini, kako prihajajo te inovacije, kakšna je njihova vrednost in cena, kako in koliko se jih sploh uporablja. Veliko je tega uvoza, ki sloni na nerealnih željah, na neprehtanih odloči-

tvah in le na navidezno ugodnih prodajalčevih pogojih. Tudi na tem področju smo marsikdaj priče napačnim odločitvam in nesmotrnim nakupom. Smo, skratka, priče kričečim primerom lahkomišelnosti, pomanjkanja znanja; tudi jezikovnega! Nasprotni proces, ki bi mu morali nameniti vso skrb in vse sile, je izvoz domačega znanja. Ta pa je, žal, zelo skromen!

In ker so to zelo resne zadeve, se jih je treba temu primerno lotevati in jih reševati: z veliko mero odgovornosti, strokovnega znanja in – kajpada – znanja tujega jezika ali tujih jezikov, saj gre za tuje blago in za tujino. Pri poslih ekonomsko-komercialnega značaja še naletimo v podjetjih na ljudi, ki obvladujejo splošni in ekonomski jezik. Vo-dilno in srednje tehnično osebje pa je dostikrat prav bornega znanja tehničnega jezika. Zato se dogaja, da mora sprejemati tuje tehnične strokovnjake komercialno osebje... In tu se postavlja še vprašanje, kako sploh zmorejo ti ljudje spremljati razvoj znanosti in tehnike širom po svetu?!

Kako to? Jezika so se učili v srednji šoli, na visoki tehniški šoli ali fakulteti pa jezika ni bilo in so zato pozabili še tisto skromno znanje, ki jim ga je bila dala srednja šola.

Zato bi moralo združeno delo odločno terjati reformo takšnega izobraževalnega sistema!

Kateri jezik in koliko jezikov?

Vprašanje, ki nas tudi zanima, je, kateri jezik in koliko jezikov naj znajo kadri v delovni organizaciji?

Še vedno velja načelo: »Kolikor jezikov znaš, toliko veljaš!« Važen je tisti jezik, oziroma važni so tisti jeziki, ki jih delavčeva organizacija združenega dela potrebuje. Podjetja in njihovi delavci morda še vedo, kateri jezik potrebujejo njihovi delavci danes; na jutrišnji dan, na nova tržišča in na bodoče potrebe po znanju tujih jezikov pa ne mislijo!

Takoj po vojni smo na široko odprli vrata ruskemu jeziku, potem se je ra-

zbohotila angleščina in delno nemščina, medtem ko smo, recimo, francoskemu in italijanskemu jeziku zaprli pot. Morda bi bili poslovni stiki in uspehi marsikatere delovne organizacije širši in plodnejši, če bi imele v svojih vrstah ljudi, ki bi dobro obvladali tudi ta dva jezika, da pa pri tem ne govorimo o španščini, kitajščini itn.! Tu se včasih obnašamo zares kratkovidno!

Kaj pa pisno komuniciranje?

Poleg govornega sporazumevanja potrebujejo delovne organizacije in poslovni ljudje tudi pisno komuniciranje z drugimi organizacijami oziroma s tujimi firmami... Lahko rečemo, da se marsikaj s pismom začne in konča pri poslovanju in sklepanju poslov. Zato mora biti pismo takšno, da vsaj do neke mere nadomesti osebni stik in pogovor. Zato naj bo pismo ambasador podjetja, njegove dobre organizacije, reda in solidnega poslovanja! In ena med kvalitetami, ki naj jo ima poslovno pismo in ki nas tu zanima, je jezik, s katerim izražamo misli, pridobivamo stranke, ponujamo blago, sklepamo posle, rešujemo reklamacije in podobno.!

Iz povedanega zato izhaja tudi odgovor na vprašanje, kakšne strokovne in jezikovne kvalifikacije mora imeti korespondent. Še zlasti, ker teh kvalifikacij, žal, vselej ne odražajo pogoji, ki jih beremo v razpisih za takšna delovna mesta.

Iz razmišljanja torej vidimo, da je jezik čudovito, a zelo zahtevno sredstvo ustnega in pisnega sporazumevanja in da ima kot tako pomembno vlogo ter pomembno funkcijo v poslovnem življenju. Znanje tujih jezikov je resnično kapital, ki se vselej bogato obrestuje. In takšno spoznanje nam nalaga, da ga jemljemo, obravnavamo in vrednotimo! S solidnim znanjem tujih jezikov naj kadri delovne organizacije prispevajo k uresničitvi dveh imerativov sedanjega časa: k večji produktivnosti in k učinkovitemu izvozu! ANTON KOLAR, profesor

Ob 1. aprilu se spet oglašča:

Argus, seveda...!

Res dolga in huda je bila letošnja zima. To se pozna tudi v steklarni. Hud, mraz je močno načel napol poljske ceste, tako, da je bilo blata na pretek v steklarni in pred njo. Če dodamo temu še lep kup apna, ki ga »občudujejo« vsi gostje, če se slučajno sprehodijo po Tržišču, pa polomljeno ograjo pred

vhodom v steklarno, se nekako kar samo po sebi poraja vprašanje, ali v tej steklarni res izdelujemo čudovite izdelke, ki da so le še za v vitrine in občudovanje. Nekateri naši sodelavci so se, namreč, že razglasili za umetnike...!

V tej hudi energetske krizi nekate-

rim očitno enega energetskega vira nikoli ne zmanjka. Alkohol – energetske uprihodnosti – že sedaj nekateri zelo uspešno izrabljajo. Baje je uspešno zaščitno sredstvo proti kislinskim hlapom pa tudi pri delu s kartoni očitno prav pride.

Komisija za analitično oceno delovnih mest se sestaja in sestaja, žal pa silno redko sprejme kakšen dogovor. Bo verjetno že prav tako, saj je prevladnost vendarle mati modrosti!?

Včasih smo besedo »ukrasti« pogumno uporabljali, sedaj pa smo jo nadomestili z bolj blagovenečim izrazom »odtujiti«. Pa tudi ta nam že gre rahlo na živce, saj ga skorajda nič več ne uporabljamo... Pred nedavnim so nas obiskali možje postave in med pregledom garderobnih omaric ugotovili do-

ločena sredstva. Kaže pa, da se je zadeva »pomaknila na stranski tir«?!

Nekoliko nas preseneča tudi napovedovanje prodaje, ki je še nedolgo tega širokogrudno objavljala, kako s prodajanjem naših izdelkov sploh ni težav, da je že vse vnaprej prodano, sedaj pa lahko slišimo in beremo v

našem časopisu drugačne razloge. Verjetno je to zaradi izrednih nestabilnosti širom po svetu?

Če še ne veste, naj vam zaupam še tole: prav kmalu bo, baje, nova vrednost naše točke 25 dinarjev. No, potem bomo zares na konju!

Vaš Argus

Bistveno povečane nagrade!

Nagradna križanka št. 82

Z največjim zadovoljstvom vam sporočamo, cenjene bralke in cenjeni bralci – reševalci križank, da bomo med reševalce nagradne križanke št. 82 z žrebom razdelili skupno 360 dinarjev in sicer prvo nagrado 150 dinarjev, drugo nagrado 120 dinarjev in tretjo nagrado 90 dinarjev. Pri tem prosimo vse reševalce, naj vsakdo odda le po eno rešitev!

Rešitev nagradne križanke št. 82 pošljite na naslov: uredništvo časopisa »Steklar«, steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1 ali pa jo oddajte v nabiralnik za časopis »Steklar« pri vhodu v steklarno. Pri tem ne pozabite na ovojnico pripisati »ZA NAGRADNO KRIŽANKO«!

Pri žrebanju nagrajencev bomo upoštevali le pravilne rešitve, ki bodo prispele na naslov uredništva najpozneje do 15. aprila letos ali ki bodo do tega dne oddane v skrinjico za časopis.

Za nagradno križanko št. 81 je žreb namenil prvo nagrado 70 dinarjev Karolini Kamerički, vse druge predložene križanke pa so bile nepravilno rešene. Nagrajenci čestitamo!

Rešitev nagradne križanke št. 81 – vodoravno: starost, seljan, lavina, strina, olib, pšenica, p, bezeg, Emilie, SR, ona, Rateče, ati, dt, fakin, naval, a, bahanje, mati, Voranc, Libnik, Lenart, maraska.

STEKLAR	POKRAJINA OB REKI RABI	MINERAL, KI SE IMENUJE PO AVALI	JED IZ VEČMENČKA	OČKA	SRBSKA IN NAŠA ČRKA	NEZNANA V MATEMATIKI	DUŠIK	STEKLAR	DOMAČA IN DIVJA ŽIVAL	ZDRAVILNA RASTLINA	ŠPORT ZA VSAKOGAR	IZRAZ ŽALOSTI	ASTAT	ŽUN TONE
SRBSKO MESTO (STEK-LARNA)								ZBODO-VINAR NMECL PSOBLA-VEC						
OVOJ							ANGL. PISEC (EDWARD) BESEDNA VASTA							
KRAN PRI MARIBORU					STEKLI-IZDELEK VRHNIJA PLAST KRUHA								OBLIKO-VALEC STEKLARJA (LEON)	DELO V TKALNICI
OBLIKA M. IMENA						PREGIVALEC DALJ. SEVERA TURSKI SULTAN						KONEC POLOTO-RA NAVVEČJA KAČA		
BISTVO, VSEBINA				GOROVE SZ OD MARIBORA							ŽVILSKI DELAVEC GLOBOKA NEZAVEST			
JANEZ TRDINA			NAŠA REPUB-LIKA PRIPAD-NIK MUNOV					JUDOVSKI UCENJAK TURSKI VELIKAŠ						
ŠPANINA		Ž. IME ŠABAČ								ŽUPANČIČ				
KUB.	IGRALEC HANDUKA (IVICA) LITER							PODZEM-NI DEL KROMPIRA JOD						
KEM-ELEMENT (La)							KONJE-NISKI ŠPORT							

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Ferdo Kampuš, Tone Klokočovnik, Milorad Kračun, Zlatko Novak, Drago Ulčnik in Franc Vehovar. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Milorad Kračun. Vršilec dolžnosti glavnega in odgovornega urednika Zlatko Novak. Tajnica uredništva Cita Novak – Likovna zasnova in oblikovanje Leon Rebolj – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 1700 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, Ljubljana.